

แผนแม่บท

การพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เขต 5

(ยโสธร ศรีสะเกษ มุกดาหาร อ่างนาจเจริญ)

1.สถานการณ์การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดภายในเขต

1.1 ชนิดสัตว์น้ำที่มีการเพาะเลี้ยงในเชิงเศรษฐกิจภายในเขต

ชนิดสัตว์น้ำ	พื้นที่การเลี้ยง					อัตราการเปลี่ยนแปลง	จำนวนเกษตรกร					อัตราการเปลี่ยนแปลง	ผลผลิต					อัตราการเปลี่ยนแปลง
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
1. นิล																		
2. ติล																		
3. กบ																		
4. สร้อย																		
5. เทโพ																		

* อยู่ระหว่างสืบค้นข้อมูล

1.2 ประชากรในเขตและการบริโภคสัตว์น้ำจืด

จังหวัด	จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	จำนวนเกษตรกร (คน)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณผลผลิตรวม (กก.)
ยโสธร	539,815	4,180	5,900	2,520,000
ศรีสะเกษ	1,472,031	5,112	3,295	1,979,000
มุกดาหาร	352,282	11,693	11,634	1,343,000
อำนาจเจริญ	377,120	9,411	7,252	3,588,000
รวม	2,741,248	30,396	28,081	9,430,000

1.3 แผนพัฒนาเขต (แหล่งน้ำ/การใช้ที่ดิน)

สำหรับการใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จะใช้ที่ดินพื้นที่นาของตัวเองและพื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตชนบท ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อข้อกำหนดผังเมือง เกษตรกรที่เลี้ยงเป็นอาชีพส่วนใหญ่จะตั้งฟาร์มใกล้แหล่งน้ำ หรือมีสระสำหรับเก็บน้ำ และมีน้ำใช้เพื่อการเพาะเลี้ยงได้ตลอดปี ส่วนเกษตรกรที่เลี้ยงเพื่อยังชีพจะมีบ่อเลี้ยงขนาดเล็กไม่เกินครึ่งไร่ และเลี้ยงได้ในช่วงฤดูฝน ซึ่งเกษตรกรนิยมเลี้ยงปลาในบ่อร่วมกับนาข้าว ช่วงฤดูแล้งจะประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการเลี้ยง เกษตรกรส่วนใหญ่จะจับผลผลิตหมดที่เดียวและทำการปักบ่อจนถึงฤดูฝนหน้า

ส่วนเกษตรกรที่เลี้ยงปลาในกระชัง ในแหล่งน้ำสาธารณะ ตามประกาศกรมประมง มีระเบียบว่าด้วย เรื่องหลักเกณฑ์การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำประเภทที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งจะมีผลต่อผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมากขึ้น คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดได้ประกาศ กำหนดเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสำหรับกิจการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมประเภท การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง ครอบคลุมพื้นที่การเลี้ยงปลาน้ำจืดในกระชังของเกษตรกรแล้ว ทำให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงสัตว์น้ำได้ตามประกาศ

1.4 อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร

มีความนิยมบริโภคปลาทุกชนิด ทั้งในรูปแบบพลาสติก และเป็นเมนูอาหารต่างๆ เช่น ต้มยำ ห่อหมก แกงป่า ผัดเผ็ด ลาบนิ่ง ปลาแดดเดียว เป็นต้น

สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ปลาส้ม เค็มบักนัด และปลาร้า ทำปลารมควัน ลูกชิ้นปลา ข้าวเกรียบปลา ปลาหวาน และปลาเค็ม เป็นต้น

1.5 ข้อกำหนดของสิ่งแวดล้อม/ความเหมาะสมของพื้นที่

1. เขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดยโสธร รวมพื้นที่ 350,556 ไร่ อยู่ในระดับเหมาะสมสูง 8,377 ไร่ เหมาะปานกลาง 342,179 ไร่
2. เขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดศรีสะเกษ รวมพื้นที่ 414,733 ไร่ อยู่ในระดับเหมาะสมสูง 16,118 ไร่ เหมาะปานกลาง 398,565 ไร่
3. เขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดมุกดาหาร รวมพื้นที่ 754,004 ไร่ อยู่ในระดับเหมาะสมสูง 56,041 ไร่ เหมาะปานกลาง 697,963 ไร่
4. เขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดอำนาจเจริญ รวมพื้นที่ 752,630 ไร่ อยู่ในระดับเหมาะสมสูง 7,550 ไร่ เหมาะปานกลาง 745,079 ไร่

2. สถานการณ์บริโภคและความต้องการบริโภค 3-5 ปี ข้างหน้า

มีการผลิตและบริโภคต่อเนื่อง

(กำลังหาข้อมูลภายในเขต)

ภายในเขตกำหนดเป้าหมายพัฒนาสัตว์น้ำ 5 ชนิด

นิล ดุก กบ สร้อยขาว เทโพ

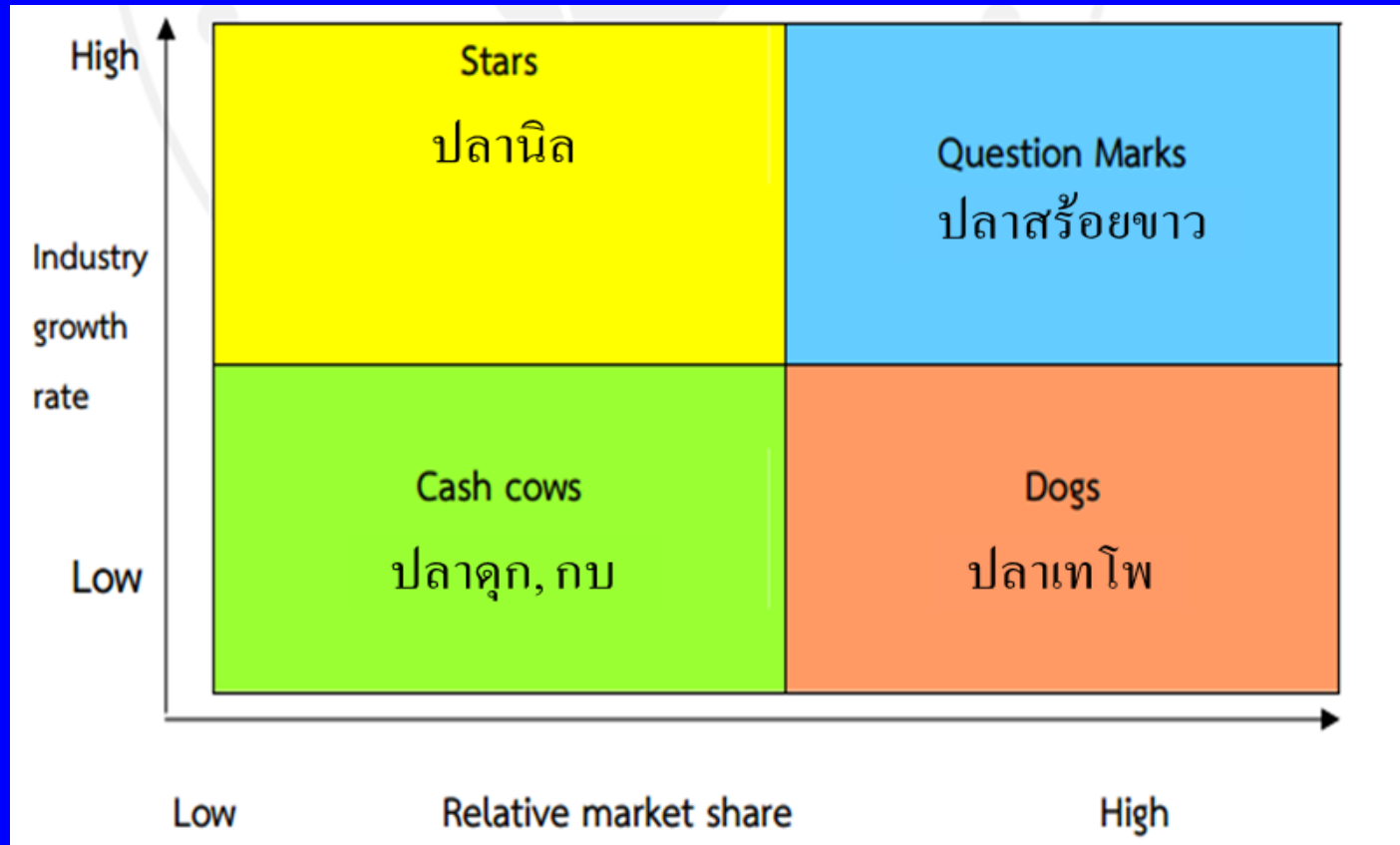

3. การกำหนดเป้าหมายของการผลิตสัตว์น้ำภายในเขต

3.1 วิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<p>S1 มีรสชาติดี</p> <p>S2 มีราคาสูง</p> <p>S3 สามารถเพาะพันธุ์ได้</p> <p>S4 ลูกพันธุ์ราคาสูง</p> <p>S5 บริโภคเป็นพลาสติกและสามารถนำมาแปรรูปได้</p> <p>S6 เลี้ยงได้หลายรูปแบบ (บ่อดินหรือกระชัง, เลี้ยงเชิงเดี่ยวและผสมผสาน)</p> <p>S7 ตลาดยังมีความต้องการบริโภค</p>	<p>W1 ลูกพันธุ์ไม่เพียงพอ</p> <p>W2 คุณภาพสายพันธุ์มีการผสมเลือดชิด (มีผลต่อคุณภาพและจำนวนลูกพันธุ์ทำให้ผลิตได้น้อย)</p> <p>W3 ขาดการประชาสัมพันธ์</p> <p>W4 การเจริญเติบโตช้าในปีแรก (ระยะเวลาการเลี้ยงนาน)</p> <p>W5 ข้อมูลการเพาะเลี้ยงยังไม่ครบทุกด้าน</p> <p>W6 เป็นปลาที่ได้รับความนิยมเฉพาะถิ่น</p>
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<p>O1 มีความต้องการด้านตลาด (ลูกพันธุ์ แปรรูป)</p> <p>O2 สามารถส่งเสริมการเลี้ยงแก่เกษตรกรได้</p> <p>O3 เนื้อปลามีราคาสูง</p>	<p>T1 ปัญหาเรื่องลูกผสม (เทโพ x สวาย)</p> <p>T2 ต้นทุนการผลิตสูง</p> <p>T3 งานวิจัยไม่ได้รับงบประมาณ เนื่องจากใช้งบประมาณสูง (การเลี้ยง)</p> <p>T4 มีแนวโน้มลดลงในแหล่งน้ำธรรมชาติ</p>

3.2 BCG Matrix (วิเคราะห์สัตว์น้ำ Star/Cash Cow/Dog/Problem Child)

4. การกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา

กลยุทธ์ในเชิงรุก (Star)

1. ส่งเสริมและพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลานิลให้เพิ่มขึ้น และผลิตสินค้าทางการเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
2. ส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายในรูปแบบต่างๆ เช่น การขายทางออนไลน์, ส่งเสริมให้เป็นผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อป และงานแสดงสินค้า
3. ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี

Problem Child (Question Mark)

1. ประชาสัมพันธ์การบริโภคปลาสร้อยขาวและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น
2. พัฒนารูปแบบสินค้าจากปลาสร้อยขาว ด้วยนวัตกรรมใหม่

กลยุทธ์ปรับตัว/ตั้งรับ (Cash Cow)

1. ส่งเสริมการสร้างและขยายเครือข่ายผู้เพาะเลี้ยงปลาดุกและกบ
2. ให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงและพัฒนาการแปรรูปและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น
3. รวมกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ชะลอตัว (Dog)

1. ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น
2. ส่งเสริมการบริโภคปลาเทโพให้มีความหลากหลาย

5. การกำหนดแผน/โครงการภายใต้กลยุทธ์

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
2. การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี
3. สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตลอดห่วงโซ่การผลิต
4. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการรวมกลุ่มสร้างเครือข่าย

6. การขับเคลื่อนแผน (แม่บท) การพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดในเขต

6.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปลาเทโพ

เป้าหมายรายปี	มิติผลผลิต (ตัน)	มิติพื้นที่ (ไร่)	มิติจำนวนเกษตรกร (ราย)	มิติราคา/กิโลกรัม (บาท)
เป้าหมายปีที่ 1	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	เพิ่มขึ้นร้อยละ 2	เพิ่มขึ้นร้อยละ 2	เพิ่มขึ้นร้อยละ 3
เป้าหมายปีที่ 2	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	เพิ่มขึ้นร้อยละ 2	เพิ่มขึ้นร้อยละ 2	เพิ่มขึ้นร้อยละ 3
เป้าหมายปีที่ 3	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	-	-	เพิ่มขึ้นร้อยละ 3

6.2 การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี

เป้าหมายรายปี	มิติผลผลิต (ตัน)	มิติพื้นที่ (ไร่)	มิติจำนวนเกษตรกร (ราย)	มิติราคา/กิโลกรัม (บาท)
เป้าหมายปีที่ 1	-	เพิ่มขึ้นร้อยละ 10	เพิ่มขึ้นร้อยละ 10	-
เป้าหมายปีที่ 2	-	เพิ่มขึ้นร้อยละ 10	เพิ่มขึ้นร้อยละ 10	-
เป้าหมายปีที่ 3	-	เพิ่มขึ้นร้อยละ 10	เพิ่มขึ้นร้อยละ 10	-

6.3 สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาเทโพตลอดห่วงโซ่การผลิต

เป้าหมายรายปี	มิติผลผลิต (ตัน)	มิติพื้นที่ (ไร่)	มิติจำนวนเกษตรกร (ราย)	มิติราคา/กิโลกรัม (บาท)
เป้าหมายปีที่ 1	เพิ่มขึ้น 2 ผลิตรถยนต์	-	-	-
เป้าหมายปีที่ 2	เพิ่มขึ้น 2 ผลิตรถยนต์	-	-	-
เป้าหมายปีที่ 3	เพิ่มขึ้น 2 ผลิตรถยนต์	-	-	-

6.4 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการรวมกลุ่มสร้างเครือข่าย

เป้าหมายรายปี	มิติผลผลิต (ตัน)	มิติพื้นที่ (ไร่)	มิติจำนวนเกษตรกร (ราย)	มิติราคา/กิโลกรัม (บาท)
เป้าหมายปีที่ 1	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	-	-	-
เป้าหมายปีที่ 2	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	-	-	-
เป้าหมายปีที่ 3	เพิ่มขึ้นร้อยละ 3	-	-	-

ขอขอบคุณ

